

Редакційна стаття

УДК: 050.8:001.891:174(477)

**ПОРЯДОК РОБОТИ ЗІ СТАТТЯМИ НАУКОВИХ ЖУРНАЛІВ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ*****Наконечна О.А., Шевченко О.С., Данильченко С.І., Корнейко І.В.****Харківський національний медичний університет, Харків, Україна*

Ця методична стаття присвячена опису внутрішніх процедур роботи з рукописами авторів протягом 2021–2024 років в редакції наукових журналів Харківського Національного Медичного Університету (ХНМУ), яка готує до публікації статті в журнали «Медицина сьогодні і завтра» (ISSN 2414-4495, 2710-1444), «Експериментальна і клінічна медицина» (ISSN 2414-4517, 2710-1487) та "Inter Collegas" (ISSN 2409-9988). Процедура роботи з рукописами є важливою для авторів статей, редакторів, рецензентів, членів редакційних колегій та редакційних рад, керівників спеціалізованих рад із захисту дисертацій в українських закладах вищої освіти та науково-дослідних установах. В статті описані як чинні алгоритми роботи із рукописами та опублікованими статтями, так і зміни, що планує внести до цих алгоритмів редакція наукових журналів у 2025 році. Стаття має сприяти покращенню розуміння вимог до рукописів, зокрема описування авторами проведених наукових досліджень з дотриманням принципів доброчесності дослідника та вченого, принципів доказової медицини, етики автора, рецензента та редактора. Для цього у редакції застосовуються процедури обов'язкової перевірки текстів на плагіат, процедура подвійного засліпленого рецензування рукописів за участю як мінімум двох рецензентів, вибору рецензентів відповідного профілю та кваліфікації для кожного рукопису, редагування рукописів редакторами з медичною освітою, публікація на умовах ліцензії Creative Commons. Редакція не толерантна до випадків грубих та неодноразових порушень етики авторів та рецензентів, до фальсифікації результатів наукових досліджень та плагіату. Алгоритми роботи із рукописами та опублікованими статтями в наукових журналах ХНМУ сприяють вільному висловленню наукової думки та поширенню наукової інформації завдяки політиці негайного відкритого доступу до опублікованого змісту.

Ключові слова: доказова медицина, подвійне засліплене рецензування, Комітет з етики публікацій, наукові журнали відкритого доступу.

Відповідальний автор: Шевченко О.С.
✉ Україна, 61022, м. Харків,
пр. Науки, 4, ХНМУ.
E-mail: as.shevchenko@knmu.edu.ua

Corresponding author: Shevchenko A.S.
✉ Ukraine, 61022, Kharkiv,
Nauky ave., 4, KhNMU.
E-mail: as.shevchenko@knmu.edu.ua

CC BY-NC-SA

	Цитуйте українською: Наконечна ОА, Шевченко ОС, Данильченко СІ, Корнейко ІВ. Порядок роботи зі статтями наукових журналів Харківського національного медичного університету. Медицина сьогодні і завтра. 2025;94(2):127-47. https://doi.org/10.35339/msz.2025.94.2.nsd
	Cite in English: Nakonechna OA, Shevchenko AS, Danylchenko SI, Korneyko IV. Procedure for handling manuscripts in the scientific journals of the Kharkiv National Medical University. Medicine Today and Tomorrow. 2025;94(2):127-47. https://doi.org/10.35339/msz.2025.94.2.nsd [in Ukrainian].

Вступ

Харківський національний медичний університет (ХНМУ) має три щоквартальні наукові журнали відкритого доступу, які включені категорії «Б» наукових журналів Міністерства освіти і науки України [1]: «Медицина сьогодні і завтра» (МСЗ) (ISSN 2414-4495, 2710-1444) [2], «Експериментальна і клінічна медицина» (ЕКМ) (ISSN 2414-4517, 2710-1487) [3] та "Inter Collegas" (IC) (ISSN 2409-9988) [4], в яких публікують оглядові статті, оригінальні дослідження, клінічні кейси, лекції, рецензії українською та англійською мовами з таких напрямків медичної науки, як:

- Стоматологія (221 спеціальність),
- Медицина (222),
- Медсестринство (223),
- Технології медичної діагностики та лікування (224),
- Медична психологія (225),
- Терапія та реабілітація (227),
- Педіатрія (228),
- Громадське здоров'я (229).

Всі рукописи, що надійшли до редакції наукових журналів, проходять перевірку на плагіат, редагування та рецензування за подвійною засліпленою процедурою за участю мінімум двох рецензентів. Авторами статей є українські на закордонні вчені. Редакція наукових журналів використовує зручну для авторів сучасну технологію негайного оприлюднення кожної прийнятою до публікації статті в режимі *in press*. Повні

випуски журналів затверджує Вчена Рада ХНМУ.

Наукові журнали ХНМУ систематично архівуються в репозиторіях Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [5–7], наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету [8–10] та репозиторію Zenodo Європейського Союзу [11–13]. Наукові журнали ХНМУ індексуються в наукометричних базах в Google Scholar [14–16], OpenAIRE, а Inter Collegas – ще й в Index Copernicus [17]. У 2025 році всі журнали включені до каталогу Ulrichsweb [18–20].

ХНМУ має офіційний статус видавця, а його журнали включені до реєстру періодичних видань Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення [21]. Університет демонструє високу адаптивність до складних умов повномасштабної війни, забезпечивши заявлену періодичність випуску кожного з трьох журналів у 2024 році, дотримання суворих процедур рецензування та навіть зростання показників відвідування сайтів журналів приблизно у 3 рази на початку 2025 року у порівнянні з 2022 роком (за даними Crossref, що демонструє *таблиця*), зростання якості видань за даними Index Copernicus (рейтинговий індекс ICV 2023 року, визначений у 2024 році, склав 81,20 проти 78,28 ICV 2019), а також зростання показників цитування статей за даними Google Scholar та Open Ukrainian Scien-

Таблиця. Кількість звернень до наукових журналів ХНМУ по DOI за період з січня 2022 до березня 2025 за даними Crossref

Рік-місяць	Кількість звернень
2025-03	3.814
2025-02	2.647
2025-01	2.440
2024-12	2.454
2024-11	3.232
2024-10	2.622
2024-09	2.003
2024-08	2.546
2024-07	2.712
2024-06	2.266
2024-05	2.359
2024-04	2.677
2024-03	1.817
2024-02	1.883
2024-01	1.622
2023-12	1.745
2023-11	1.276
2023-10	1.941
2023-09	958
2023-08	1.019
2023-07	1.057
2023-06	986
2023-05	1.489
2023-04	832
2023-03	1.306
2023-02	1.009
2023-01	862
2022-12	801
2022-11	917
2022-10	974
2022-09	1.093
2022-08	537
2022-07	1.203
2022-06	1.113
2022-05	883
2022-04	731
2022-03	1.253
2022-02	960
2022-01	1.094

tific Content Initiative [22]. Проводиться підготовка до подачі заявок для індексування журналів у наукометричних базах Scopus та Web of Science.

Метою цієї публікації є опис внутрішніх процедур роботи з рукописами авторів протягом 2021–2024 років в редакції наукових журналів Харківського національного медичного університету, який необхідно враховувати авторам статей, рецензентам та редакторам.

Матеріали та методи

Дослідження проведено з використанням методу системного аналізу та порівняльного методу.

Результати та їх обговорення

Алгоритм роботи з рукописами статей наукових періодичних видань ХНМУ, напрацьований протягом 2021–2024 років, представлено на *рис. 1*. Етапи роботи з рукописами та опублікованими статтями такі:

1. Прийняття рукопису

Автори можуть направити рукопис статті до редакції:

1.1. через форму подання офіційних сайтів журналів [2–4], що потребує нескладної реєстрації нових користувачів;

1.2. на електронні адреси журналів
msz.journal@knmu.edu.ua
esm.journal@knmu.edu.ua
ic.journal@knmu.edu.ua

1.3. на електронні адреси редакторів
as.shevchenko@knmu.edu.ua
si.danylchenko@knmu.edu.ua

Рукопис має бути оформлений відповідно до поточних (від 31.12.2023) вимог. До цієї публікації додаються нові вимоги до рукописів, які почнуть діяти від 01.07.2025.

Перед подачею статті рукопис має бути прочитаний та схвалений всіма авторами, які доручають одному співавтору бути відповідальним (за листування з редакцією) автором. Кожна нова версія рукопису (з виправленнями

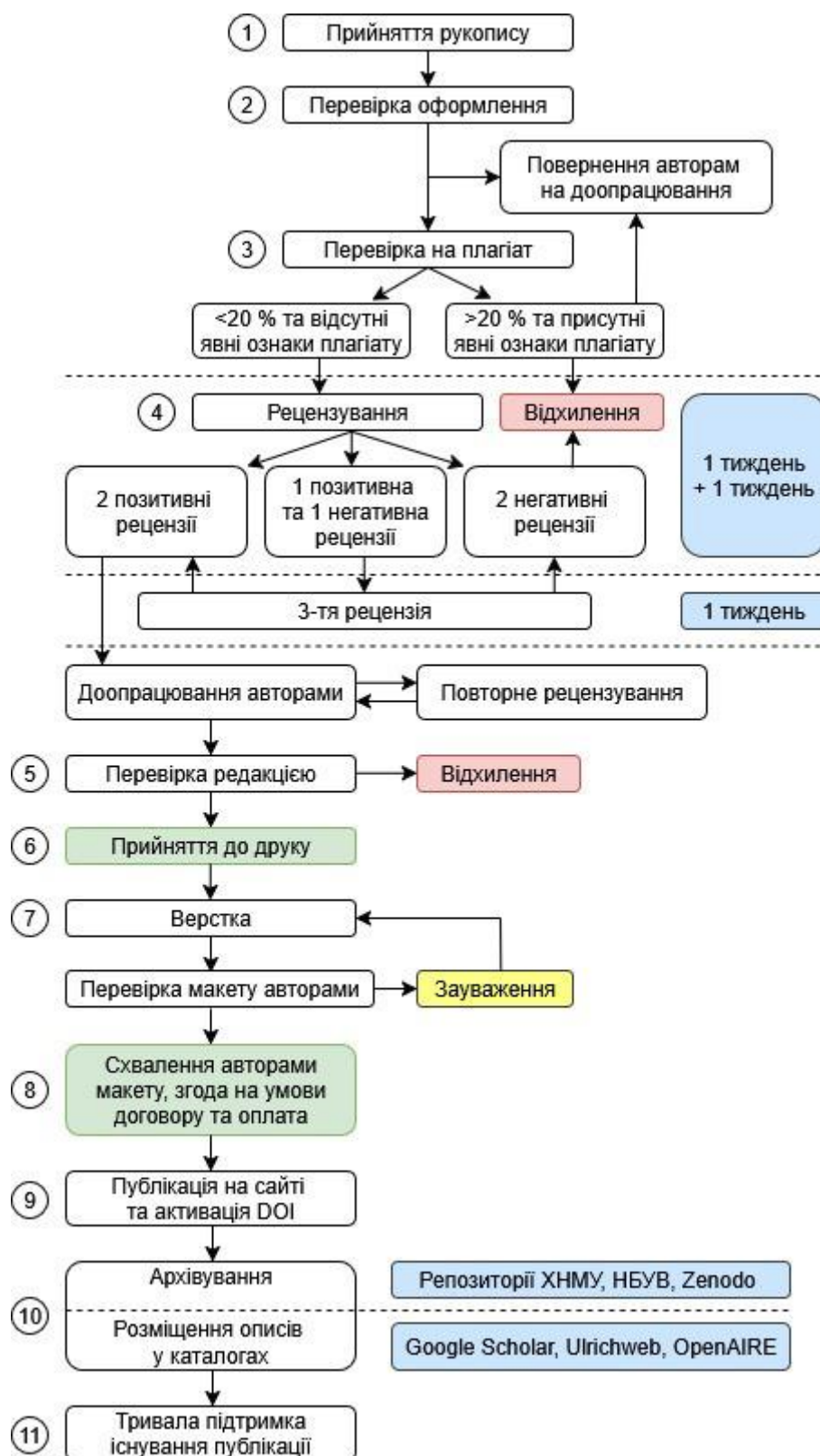

Рис. 1. Алгоритм роботи з рукописами статей наукових періодичних видань ХНМУ.

після рецензування та редагування), що подається до редакції, також має бути схвалена усіма авторами.

Рукопис, який автори подають на розгляд, не має повторювати вже опубліковані статті (у тому числі статті іншими мовами), не має бути поданим на розгляд у будь-яку іншу редакцію протягом усього його розгляду (до моменту публікації статті, відхилення редакцією або відкликання авторами). Якщо автори хочуть відмовитися від публікації статті, вони мають повідомити про це редакцію через відповідального автора. Якщо редакція не має продуктивного контакту з відповідальним автором, то звертається до будь-яких інших авторів на свій вибір.

2. Перевірка дотримання вимог щодо оформлення

На цьому етапі рукописи перевіряють за наступними критеріями:

2.1. присутній УДК (актуально для журналів МСЗ та ЕКМ);

2.2. назви українською та англійською мовами ідентичні;

2.3. розмір «Анотації» відповідає поточним вимогам (з 01.07.2025 резюме для всіх типів статей – оригінальні дослідження, огляди літератури, клінічні кейси, лекції – мають розмір 2.200–2.500 символів з пробілами; резюме українською та англійською мовами ідентичні);

2.4. «Анотацію» структуровано, вона має розділи:

2.4.1. «Актуальність»;

2.4.2. «Мета»;

2.4.3. «Матеріали та методи» (для оригінальних досліджень обов'язковим є перелік використаних статистичних методів та статистичного медичного забезпечення, для оглядів літератури – чи було пріоритетом вибору джерел правильне використання статистичних методів);

2.4.4. «Етика досліджень» (дотримання рекомендацій Міжнародного комітету редакторів медичних журналів,

зокрема протоколів ICRP для клінічних досліджень, CONSORT – для рандомізованих контрольованих досліджень, які будуть описані пізніше у цій статті; дотримання правил етики експериментів з людьми та лабораторними тваринами; отримання інформованих згод; наявність протоколів етичних комісій);

2.4.5. «Результати»;

2.4.6. «Висновки»;

2.5. резюме не містить посилань на літературні джерела у квадратних дужках;

2.6. ключові слова не повторюють слів назви статті, відповідають MeSH (Medical Subject Headings, Медичні предметні рубрики) [23];

2.7. текст статті є структурованим:

2.7.2. «Абревіатури» (для статей, які містять більше десяти абревіатур);

2.7.2. «Вступ» (має містити посилання на джерела у квадратних дужках; джерела мають стояти по порядку (1, 2, 3...));

2.7.3. «Мета» (окрім мети може містити завдання дослідження, не має містити посилань на джерела);

2.7.4. «Матеріали та методи» (для оригінальних досліджень обов'язковим є перелік використаних статистичних методів та статистичного програмного забезпечення, для оглядів літератури – чи було пріоритетом вибору джерел правильне використання статистичних методів);

2.7.5. «Етика досліджень» (для оригінальних досліджень обов'язковою є інформація про дотримання міжнародних [24–29] та національних стандартів [30] етики досліджень з людьми та лабораторними тваринами, зокрема підписання пацієнтами інформованої згоди на участь у дослідженнях, на лікування, госпіталізацію тощо [31], також наявність протоколів етичних комісій [32–40], дотримання ICRP (International Clinical Research Protocols, Міжнародних протоколів клінічних досліджень, тобто

рекомендацій щодо планування, проведення та опису клінічних досліджень Міжнародного комітету редакторів медичних журналів, які забезпечують їх етичність і достовірність звітності, редагування та публікації наукових даних) [41], дотримання Стандартів звітності клінічних досліджень CONSORT (Consolidated Standards of Reporting Trials) [42; 43];

2.7.6. «Результати» (можуть містити рисунки, у тому числі діаграми, та таблиці);

2.7.7. «Обговорення»;

2.7.8. «Висновки» (не можуть містити посилання на літературні джерела у квадратних дужках; не можуть містити нових даних, що не були описані раніше);

2.7.9. «Фінансування та подяки» (може містити інформацію про гранти або державні теми наукових досліджень); обов'язковий пункт; якщо дослідження виконане не в межах державної наукової теми або грантової програми, необхідно зазначити виконання дослідницького компоненту роботи викладача-дослідника тощо;

2.7.10. «Внесок авторів» за критеріями Міжнародного комітету редакторів медичних журналів (International Committee of Medical Journal Editors, ICMJE) [44], що включає:

2.7.10.1. сукупний внесок у концепцію, дизайн, збір даних або інтерпретацію;

2.7.10.2. участь у написанні або критичному редагуванні статті;

2.7.10.3. схвалення фінальної версії до публікації;

2.7.10.4. згода нести відповідальність за всі аспекти роботи.

В адаптованому під вимогу журналу вигляді критерії описані для будь-якого типу статті як:

А – концепція;

В – дизайн;

С – збір даних;

Д – статистична обробка та інтерпретація даних;

Е – написання або критичне редагування статті;

Ф – схвалення фінальної версії до публікації та згода нести відповідальність за всі аспекти роботи (Ф обов'язково для кожного автора, А–Е має бути зазначено принаймні для одного автора).

2.7.11. «Перспективи подальших досліджень» (необов'язковий пункт);

2.7.12. «Конфлікт інтересів»;

2.7.13. «Література» (для статей українською мовою) та "References" (якщо у списку є принаймні одне джерело українською мовою; мінімальна кількість джерел для оригінальних досліджень, клінічних кейсів та лекцій – 10, для оглядів літератури – 20; список складається без використання автосписку, тобто з ручною нумерацією джерел; у порядку згадування джерел у тексті; стиль бібліографічних описів – Ванкувер, адаптований під поточні вимоги редакції до рукописів);

2.7.14. Відомості про авторів (українською та англійською мовами; у списку має бути зазначений відповідальний (за спілкування з редакцією) автор):

2.7.14.1. прізвище, ім'я та по батькові;

2.7.14.2. наукове звання (наприклад доцент, професор, академік Академії наук України) та ступінь (наприклад, доктор філософії, кандидат наук, доктор наук);

2.7.14.3. місце роботи (установа, організація, клініка, їх підрозділи – кафедри, лабораторії, відділення) та посада (наприклад, асистент кафедри, доцент кафедри, професор кафедри, викладач кафедри, аспірант, лікар, завідувач відділенням тощо);

2.7.14.4. поштова адреса (робоча, домашня або абонентська скринька) для листування у порядку: вулиця, будинок, місто, поштовий індекс, країна, у дужках можна вказати університет;

2.7.14.5. e-mail;

2.7.14.6. ORCID;

2.7.14.7. телефон (не публікується та не передається третім особам);

2.7.14.8. згода на обробку персональних даних відповідно до вимог законодавства України;

2.7.14.9. згода на публікацію статті на умовах стандартної ліцензії Creative Commons (CC) Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License [45];

2.7.14.10. згода на виконання вимог публічного договору між авторами та видавцем щодо публікації, її оплати, дотримання етики та санкцій щодо автора при порушенні вимог цього договору, обробку персональних даних згідно законодавства України;

2.8. текст рукопису поданий в одному файлі з усіма частинами статті (її текстом, таблицями, рисунками, анотацією двома мовами, літературою та відомостями про авторів) та оформлений у Microsoft Word (*.docx) шрифтом 14 пт Times New Roman чорного кольору з інтервалом 1,5 на сторінках вертикальної орієнтації з полями по 2,5 см з кожної сторони та абзацним відступом 1,0 см, з форматуванням тексту 1 рівня («основний текст»).

При недотриманні цих вимог рукопис повертається відповідальному автору для доопрацювання ще до передачі рецензентам.

3. Перевірка рукопису на плагіат

Перевірка відбувається за допомогою програми StrikePlagiarism. Встановлено поріг запозичень 20 % [46]. Виявлення плагіату без відповідних посилань на джерела, фальсифікації даних або опублікованого тексту тих самих авторів в іншому журналі (повторна публікація) вважається грубим порушенням етики автора. Такий рукопис відхиляється, співробітництво редакції з автором припиняється. Виявлення повторної публікації або фальсифікації даних

після опублікування статті призводить до скасування публікації без відшкодування витрат авторів на публікацію.

4. Рецензування статті

Рецензування проходить за подвійною засліпленою процедурою [47] за участю мінімум двох рецензентів. Якщо дві рецензії негативні – стаття відхиляється. Якщо одна рецензія позитивна, а інша негативна, редакція запрошує третього рецензента. Етичні вимоги до рецензування та порядок рецензування описані у публікації [48]. Тривалість рецензування – 1 тиждень. Якщо рецензенти потребують додаткового часу, рецензування може проходити до 2-х тижнів.

5. Робота із зауваженнями рецензентів та редагування тексту рукопису

Редагування рукопису відбувається одночасно з внесенням зауважень рецензентів у текст рукопису. Всі втручання до авторського тексту маркуються жовтим кольором. Якщо автор/автори згодні із зауваженнями та виправленнями редакції, їм пропонують замінити жовтий маркер на світло зелений. Типовим помилкам у рукописах буде присвячена окрема публікація, але ми маємо зауважити на деякі моменти:

5.1. важливими для статті є відповідність назви та мети дослідження;

5.2. висновки мають відповісти на питання, чи досягнуто мету дослідження;

5.3. обговорення має містити порівняння результатів власного дослідження з результатами аналогічних досліджень; збіг або розбіжності результатів потрібно пояснити;

5.4. при аналізі літературних джерел бажаним є короткий переказ його змісту за ключовими параметрами:

5.4.1. хто, коли та де провів проаналізоване дослідження;

5.4.2. якою була вибірка пацієнтів, респондентів, лабораторних тварин, на які групи вони були розділені;

5.4.3. які статистичні методи були застосовані;

5.4.4. який результат було отримано та які висновки зробили автори;

5.4.5. чи відрізняється результат від результатів досліджень з аналогічним дизайном та методами;

5.5. стандарт опису використаного у дослідженні обладнання або реактивів: «назва апарату або реактиву, модель апарату або серія реактиву (виробник, країна походження)» [49];

5.6. стандарт опису використаного для дослідження програмного забезпечення: «назва програми, версія (розробник, країна походження)» [50]; приклади описів використаного статистичного програмного забезпечення:

5.6.1. Excel 2019 (Microsoft, USA);

5.6.2. Statistica 13.0 (StatSoft Inc., USA);

5.6.3. SPSS 10.0 (IBM, USA);

5.7. стиль опису дослідження має бути науковим (не розмовним) та оповідальним (не конспективним) [51–53];

5.8. стиль складання таблиць має бути лаконічним: повтори потрібно об'єднувати та виносити у назву таблиці, титул таблиці або у примітки до неї [54];

5.9. зважаючи на мультидисциплінарний характер наукових журналів ХНМУ необхідно дотримуватися принципу: «всі методи дослідження, шкали, класифікації мають бути описані так, щоб їх зміг зрозуміти представник будь-якої медичної спеціальності, який читає статтю»; для цього необхідно коротко описати шкалу, метод, класифікацію [55–57], або поставити посилання на такий опис [58];

5.10. всі аббревіатури мають бути розшифровані за першого згадування спочатку в «Анотації», а потім знову у тексті [59–61];

5.11. якщо аббревіатура зустрічається а «Анотації» або у тексті статті лише один раз – вона не потрібна;

5.12. не потрібно використовувати аббревіатури у назвах статей, ключових словах, меті та висновках;

5.13. перед аббревіатурами, що утворені великими літерами, літери слів, що утворили ці аббревіатури, мають бути написані великими літерами (наприклад, "COVID-19 (COronaVirus Disease 2019)");

5.14. у статтях українською мовою аббревіатури, написані англійською мовою, мають бути розшифровані і англійською, і українською мовами [62];

5.15. всі аббревіатури у таблицях та на рисунках мають бути розшифровані у примітках, за винятком випадків, коли в статті є розділ «Абревіатури» [63];

5.16. при складанні переліку ключових слів, починаючи з 3-х номерів 2025 року, перші 1–2 слова ми просимо обрати з наступного переліку:

- акушерство,
- гінекологія,
- альтернативна та комплементарна медицина,
- військова медицина,
- гематологія,
- гігієна,
- медична екологія,
- професійна патологія,
- дерматологія,
- ендокринологія,
- епідеміологія,
- інфекційні та паразитарні хвороби,
- історія медицини,
- медицина невідкладних станів,
- анестезіологія та інтенсивна терапія,
- медична радіологія,
- мікробіологія,
- неврологія,
- нейрохірургія,
- онкологія,
- ортопедія і травматологія,
- оториноларингологія,
- офтальмологія,
- педіатрія і неонатологія,
- питання викладання,

- психіатрія,
- наркологія,
- медична психологія,
- соціальна медицина,
- охорона громадського здоров'я,
- організація охорони здоров'я,
- статті конгресів та конференцій,
- стоматологія,
- судова медицина,
- судово-медична експертиза,
- теоретична медицина,
- експериментальна медицина,
- терапія,
- технології медичної діагностики та лікування,
- урологія,
- андрологія,
- нефрологія,
- фізична терапія та реабілітація,
- спортивна медицина,
- фтизіатрія,
- хірургія,
- медсестринство,
- кардіологія та кардіохірургія;

5.17. у статтях можна використовувати епіграфи [64; 65];

5.18. у статтях українською мовою замість OR (Odds Ratio) потрібно використовувати ВШ (Відношення Шансів), замість HR (Hazard Ratio) – ВР (Відношення Ризиків), замість CI (Confidence Interval) – ДІ (Довірчий інтервал);

5.19. формули вставляють до рукопису за допомогою Редактора формул (Equation Editor) [66–68];

5.20. написання даних у вигляді « $[a \pm b]$ одиниця виміру» має містити квадратні дужки [69];

5.21. стовпчики діаграм мають або містити цифрові значення [70], або у діаграмі має бути увімкнена «таблиця даних» [71];

5.22. цифрові осі графіків мають бути підписані (назва параметру, одиниця виміру) [72; 73];

5.23. написання всіх імен має бути виконане в наступному порядку: «спочатку прізвища – потім ініціали» [74–77];

5.24. редакція вітає написання статей співавторами різних країн [78–83], написання статей з міждисциплінарних напрямків [84–88], додавання до статей FAIR-даних [89], які забезпечують «знайомість» (Findable), «доступність» (Accessible), «сумісність» (Interoperable) та «можливість повторного використання» (Reusable) масивів даних про гени, хімічні сполуки, захворюваність тощо;

5.25. в оглядах літератури необхідно дотримуватися принципів PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses, Бажані елементи звітності для систематичних оглядів та мета-аналізів) [90–92]:

5.25.1. мета за схемою PICOS (Population, Intervention, Comparison, Outcome, Study design, «Популяція, Втручання, Порівняння, Результат, Дизайн дослідження» – структура формулювання дослідницького питання в систематичних оглядах, їх ключова методологічна рамка, що відповідає на питання: хто є об'єктом дослідження? які критерії включення/виключення учасників? який метод/терапію/підхід досліджують? з чим порівнюють втручання? які показники оцінюються? які первинні (*main*) та вторинні (*secondary*) результати? які типи досліджень були включені в огляд?);

5.25.2. реєстрація протоколу дослідження (наприклад, у PROSPERO, International Prospective Register of Systematic Reviews, «Міжнародний проспективний реєстр систематичних оглядів», в міжнародній базі даних для попередньої реєстрації протоколів систематичних оглядів з метою запобігання дублюванню робіт і підвищення прозорості досліджень);

5.25.3. систематичний пошук джерел:

5.25.3.1. використання декількох баз даних (PubMed, Scopus, Cochrane тощо);

5.25.3.2. детальний опис стратегії пошуку (ключові слова, фільтри, мови);

5.25.4. відбір джерел за критеріями:
5.25.4.1. подвійне засліплене (double-blind) рецензування;

5.25.4.2. включення/виключення на основі PICOS;

5.25.5. визначення якості досліджень з інструментами для оцінки ризику упередженості (наприклад, Cochrane RoB 2 [93], шкали оцінки якості нерандомізованих досліджень NewCastle-Ottawa (NOS) [94]).

5.25.6. синтез даних;

5.26. при описі дотримання етичних норм медичних досліджень слід врахувати, що першим документом про сучасні норми був Нюрнберзький кодекс (1947) [24], який описує принцип добровільної згоди, мінімізації шкоди та наукової обґрунтованості, але більшість етичних комісій посилаються у першу чергу на Гельсінську декларацію (1964, остання редакція 2013) [25], розроблену Всесвітньою медичною асоціацією. Ця декларація описує не тільки інформовану згоду та конфіденційність, але й захист уразливих груп, що важливо для суміжних з медициною досліджень [95; 96]. Згадана раніше Конвенція про права людини та біомедицину (Ов'єдо, 1997) [26] забороняє незаконні експерименти, вимагає згоди пацієнтів і регулює використання генетичних даних, а Міжнародні рекомендації CIOMS (Council for International Organizations of Medical Sciences, Ради міжнародних організацій медичних наук) та ICH (International Council for Harmonisation (of Technical Requirements for Pharmaceuticals for Human Use), Міжнародної конференції з гармонізації (технічних вимог до фармацевтичних препаратів для використання людиною)) – стандарти клінічних випробувань, а також запобігання дублювання випробувань для забезпечення швидшого доступу пацієнтів до безпечних та ефективних медикаментів;

5.27. українським та закордонним авторам слід врахувати, що законодав-

че регулювання експериментів (випробувань) за участі людей в Україні відбувається з урахуванням:

5.27.1. Конституції України [97], стаття 28 якої гарантує право на добровільну згоду на медичні експерименти;

5.27.2. Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (1992) [98], який регулює інформовану згоду (стаття 43) та конфіденційність медичних даних [99; 100];

5.27.4. Наказу Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України № 690 від 23.09.2009 [102], що деталізує етичні вимоги до біомедичних досліджень;

5.28. міжнародні стандарти експериментів з тваринами, яких необхідно дотримуватися, це:

5.28.1. Директива ЄС 2010/63/EU [28], яка вимагає мінімізувати страждання тварин, замінити експерименти альтернативними методами та обґрунтувати необхідність досліджень;

5.28.2. Конвенція Ради Європи про захист лабораторних тварин (ETS 123, 1986) [29], яка регулює умови утримання тварин та етичні норми процедур експериментів;

5.28.3. Декларація "3R" (Replacement, Reduction, Refinement, «Заміна, скорочення, вдосконалення») [103], яка спрямована на заміну тварин іншими методами, зменшення їх кількості та поліпшення умов експериментів;

5.29. використання у статтях зображень, що не належать авторам статті, можливо лише за наявності письмової згоди власника (за виключенням лекцій [104]), але посилання на джерело зображення є обов'язковим;

5.30. назви медичних препаратів мають бути Міжнародними Непатентованими (хімічними) Назвами (МНН), а не комерційними (торговельними) назвами: використання торгових назв може свідчити про прихований вплив фармкомпаній (спонсорство досліджень) [105; 106]. У розділі 5.4.5 правил

ICMJE [41] чітко зазначено, що наукові публікації мають використовувати МНН, а комерційні назви можуть бути додані лише у дужках при першій згадці. Кохранівські огляди та мета-аналізи також забороняють комерційні назви, щоб уникнути упередженості [107].

У питаннях української граматики та орфографії редакція керується «Українським правописом» [108], розробленим Національною академією наук України та Інститутом мовознавства ім. О.О. Потебні, офіційний документ, що визначає норми української літературної мови, затверджений Кабінетом Міністрів України (чинний стандарт діє з 2019 року, замінивши попередній правопис 1993 року). Деякі правила написання наукового тексту статей є не загальнограматичними нормами, а стандартом редакції.

Після роботи автора із зауваженнями рецензентів та редакторів рукопис повертається в редакцію. Якщо рецензенти просили про повторний перегляд рукопису після виправлень – рукопис надається їм. В інших випадках редактори перевіряють виправлення (для рукописів англійською мовою рукопис додатково перевіряється носієм англійської мови).

6. Прийняття редакцією рішення про прийняття статті до друку або про її відхилення

Про це рішення редакція повідомляє відповідального автора.

7. Верстка статті

Макет статті надається відповідальному автору для критики або затвердження. Публікація має бути схвалена усіма авторами.

8. Оплата публікації

8.1. Вартість публікації в журналах МСЗ та ЕКМ станом на 01.04.2025 складає (з ПДВ):

8.1.1. для одноосібної статті аспіранта ХНМУ – 45 грн. за сторінку рукопису (приблизно 1 долар США);

8.1.2. для одноосібної статті співробітника ХНМУ, що має науковий ступень – 55 грн. за сторінку рукопису;

8.1.3. для будь-якої кількості авторів з інших установ та організацій, для двох та більше авторів з ХНМУ – 75 грн. за сторінку;

8.2. публікація у журналі *Inter Collegas* станом на 01.04.2025 безкоштовна.

9. Публікація статті на сайті журналу та активація DOI

9.1. одразу після схвалення макету статті її авторами стаття публікується на сайті в режимі *in press* (з активованим DOI та загальною кількістю сторінок, без остаточного інтервалу сторінок) [109] (рис. 2);

9.2. після завершення роботи редакції над усіма статтями випуску статті розставляються у необхідному порядку; до статей додаються остаточні сторінки; активовані раніше DOI залишаються без змін [110]. Всі автори отримують лист електронною поштою, у якому їх повідомляють, що робота над збіркою завершена: до статей додані сторінки, до збірки – обкладинка, вихідні дані та зміст.

10. Архівування статей та внесення їх до каталогів

10.1. Повні випуски журналів ХНМУ архівуються в репозиторіях ХНМУ та ЄС (Zenodo);

10.2. окремі статті архівуються в репозиторіях Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського та ЄС (Zenodo);

10.3. описи статей вносяться до каталогів Google Scholar (МСЗ, ЕКМ та ІС) та Index Copernicus (IC).

Архівування є важливим для збереження електронних копій журналів в умовах невизначеності воєнного часу, коли деякі журнали припинили своє існування внаслідок знищення серверів під час обстрілів, а їх відновлення тривало довго [112; 113], або не відбулося взагалі.

Cite in Vancouver style as: Korneyko I, Petrova O, Krainenko O, Ovsianikova H. English-medium instruction in European medical schools: availability and distribution. *Inter Collegas*. 2025;12(1):11p. In press. <https://doi.org/10.35339/ic.2025.12.1.kpk>

Archived: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15245658>

a

Cite in Vancouver style as: Korneyko I, Petrova O, Krainenko O, Ovsianikova H. English-medium instruction in European medical schools: availability and distribution. *Inter Collegas*. 2025;12(1):75-85. <https://doi.org/10.35339/ic.2025.12.1.kpk>

Archived: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15245658>

b

Рис. 2. Бібліографічні описи статті журналу *Inter Collegas* в режимі in press (a) та в остаточному вигляді (b), наприклад [111].

11. Тривала підтримка існування публікації

Відповідно до умов надання ідентифікаторів DOI організацією Crossref, видавець має забезпечити існування публікацій протягом мінімум 5 років після закінчення видання журналу [114]. План збереження цифрового контенту видавця ХНМУ полягає у збереженні статей та повних збірок у відкритих репозиторіях ХНМУ, Національній бібліотеки України імені В.І. Вернадського та ЄС (Zenodo). Редакція публікує відкриті рецензії на опубліковані статті, якщо такі надійдуть.

Висновки

1. Наукові журнали Харківського національного медичного університету («Медицина сьогодні і завтра» (ISSN 2414-4495, 2710-1444), «Експериментальна і клінічна медицина» (ISSN

2414-4517, 2710-1487) та "Inter Collegas" (ISSN 2409-9988)) – рецензовані журнали відкритого доступу, які публікують статті за всіма напрямками сучасної медичної науки. Журнали дотримуються принципів доказової медицини, сприяння прогресу медичної науки та академічної доброчесності. Всі статті піддаються перевірці на плагіат, рецензуванню за подвійною засліпленою процедурою та редагуванню.

2. Алгоритм роботи із рукописами включає їх послідовну перевірку та вдосконалення до стану готового наукового продукту, здатного представити наукові здобутки фахівців та організацій на публічному «майданчику», що сприяє розвитку світової медичної науки та міжнародному науковому співробітництву.

Конфлікт інтересів відсутній.

Література

1. Реєстр наукових фахових видань України. Інформаційно-аналітична система «Українська наукова періодика» [Інтернет]. Доступно на: <https://nfv.ukrintei.ua> [доступ отримано 20.03.2025].

2. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету «Медицина сьогодні і завтра», офіційний сайт [Інтернет]. Доступно на: <https://msz.knmu.edu.ua>
3. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету «Експериментальна і клінічна медицина», офіційний сайт [Інтернет]. Доступно на: <https://ecm.knmu.edu.ua>
4. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету "Inter Collegas", офіційний сайт [Інтернет]. Доступно на: <https://inter.knmu.edu.ua>
5. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету «Медицина сьогодні і завтра». Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Інтернет]. Доступно на: <https://surl.li/kddsxp>
6. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету «Експериментальна і клінічна медицина». Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Інтернет]. Доступно на: <https://surl.lu/rfymjd>
7. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету "Inter Collegas". Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Інтернет]. Доступно на: <https://surli.cc/txbfxs>
8. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету «Медицина сьогодні і завтра». Репозиторій наукової бібліотеки ХНМУ [Інтернет]. Доступно на: <https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/208>
9. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету «Експериментальна і клінічна медицина». Репозиторій наукової бібліотеки ХНМУ [Інтернет]. Доступно на: <https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/207>
10. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету "Inter Collegas". Репозиторій наукової бібліотеки ХНМУ [Інтернет]. Доступно на: <https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/10651>
11. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету «Медицина сьогодні і завтра». Відкритий дослідницький репозиторій ЄС "Zenodo" [Інтернет]. Доступно на: <https://zenodo.org/communities/mttj-khnmu>
12. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету «Експериментальна і клінічна медицина». Відкритий дослідницький репозиторій ЄС "Zenodo" [Інтернет]. Доступно на: <https://zenodo.org/communities/ecmj-khnmu>
13. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету "Inter Collegas". Відкритий дослідницький репозиторій ЄС "Zenodo" [Інтернет]. Доступно на: <https://zenodo.org/communities/icj-khnmu>
14. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету «Медицина сьогодні і завтра». Система академічних профілів Google Scholar [Інтернет]. Доступно на: <https://surl.lt/qgztkb>
15. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету «Експериментальна і клінічна медицина». Система академічних профілів Google Scholar [Інтернет]. Доступно на: <https://surl.lt/ugkofi>
16. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету "Inter Collegas". Система академічних профілів Google Scholar [Інтернет]. Доступно на: <https://surl.lu/lkfjrv>
17. Науковий періодичний журнал Харківського національного медичного університету "Inter Collegas". Міжнародний каталог Index Copernicus [Інтернет]. Доступно на: <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=66718>

18. "Medicine Today and Tomorrow" in Ulrichsweb catalog on June 02, 2025. EU Open Research Repository "Zenodo". DOI: 10.5281/zenodo.15504744. Restricted access at: <https://ulrichsweb.serialssolutions.com/title/1747334928204/892327>
19. "Experimental and Clinical Medicine" in Ulrichsweb catalog on June 02, 2025. EU Open Research Repository "Zenodo". DOI: 10.5281/zenodo.15504824. Restricted access at: <https://ulrichsweb.serialssolutions.com/title/1747334279909/892329>
20. "Inter Collegas" in Ulrichsweb catalog on June 02, 2025. EU Open Research Repository "Zenodo". DOI: 10.5281/zenodo.15505154. Restricted access at: <https://ulrichsweb.serialssolutions.com/title/1747336137958/840667>
21. Рішення № 1499 від 09.05.2024 Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення про реєстрацію Харківського національного медичного університету суб'єктом у сфері друкованих медіа та присвоєння ідентифікаторів [його науковим та періодичним виданням]. Відкритий дослідницький репозиторій ЄС "Zenodo". DOI: 10.5281/zenodo.15502500 & 10.5281/zenodo.15502541.
22. Kharkiv National Medical University publisher's page. Open Ukrainian Scientific Content Initiative [Internet]. Available at: <https://ouci.dntb.gov.ua/en/publishers/bVygDLXZ> [accessed 20 Mar 2025].
23. Національна бібліотека медицини США. Медичні предметні рубрики [Medical Subject Headings (MeSH)] [Інтернет]. Бетесда (Меріленд): Національна бібліотека медицини США. Доступно на: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/> [доступ отримано 01.04.2025].
24. The Nuremberg Code. In: Trials of War Criminals before the Nuremberg Military Tribunals under Control Council Law. No.10. Vol. 2. Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office; 1949. P. 181-2. Available at: https://www.loc.gov/rr/frd/Military_Law/pdf/NT_war-criminals_Vol-II.pdf
25. World Medical Association. WMA Declaration of Helsinki: ethical principles for medical research involving human subjects [Internet]. Geneva: WMA; 1964 (last revised 2013). [Internet]. 12 p. Available at: <https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki-ethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects> [accessed 01 Apr 2025].
26. Council of Europe. Convention for the Protection of Human Rights and Dignity of the Human Being with regard to the Application of Biology and Medicine (Oviedo Convention). Oviedo; 1997 Apr 4 [cited 2024 Jul 15]. 32 p. [Internet]. Available at: <https://rm.coe.int/168007cf98> [accessed 01 Apr 2025].
27. Council for International Organizations of Medical Sciences (CIOMS). International Ethical Guidelines for Health-related Research Involving Humans [Internet]. Geneva: CIOMS; 2016. 114 p. [Internet]. Available at: <https://cioms.ch/wp-content/uploads/2017/01/WEB-CIOMS-EthicalGuidelines.pdf> [accessed 01 Apr 2025].
28. European Parliament and Council of the European Union. Directive 2010/63/EU on the protection of animals used for scientific purposes. Adopted 22 Sep 2010. In force. Official Journal of the European Union. 2010;L_276:33-79. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2010/63/oj>
29. Council of Europe. European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes (ETS No.123). Strasbourg; 1986. 28 p. [Internet]. Available at: <https://rm.coe.int/1680076a77> [accessed 01 Apr 2025].
30. Закон України № 3447-IV від 21.02.2006 «Про захист тварин від жорстокого поводження», чинний зі змінами на 01 кві 2025. Відомості Верховної Ради України. 2017;(22): ст.248. Верховна Рада України. Законодавство України. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15>

31. Нестеренко ВГ. Інформована згода паліативних хворих на участь у дослідженні якості життя. Експериментальна і клінічна медицина. 2021;90(2):28-34. DOI: 10.35339/ekm.2021.90.2.nes.
32. Іванов ВП, Закревська ММ. Рівні циркулюючого sST2 у хворих на гіпертонічну хворобу з фібриляцією передсердь. Медицина сьогодні і завтра. 2022;91(2):76-87. DOI: 10.35339/msz.2022.91.2.ivz.
33. Іванчов ПВ, Пруднікова ОБ. Хірургічне лікування злоякісних пухлин кардіального відділу шлунка, ускладнених кровотечею, перфорацією та стенозом. Медицина сьогодні і завтра. 2022;91(2):67-75. DOI: 10.35339/msz.2022.91.2.ivp.
34. Колтунова ГБ, Чиж КП. Динаміка маркерів ушкодження міокарда у пацієнтів з інфекційним ендокардитом, ускладненим гострою серцевою недостатністю. Медицина сьогодні і завтра. 2024;93(4):35-44. DOI: 10.35339/msz.2024.93.4.koc.
35. Мельник АА. Вивчення факторів ризику інсулінорезистентності у жінок з обтяженим метаболічним анамнезом. Експериментальна і клінічна медицина. 2024;93(3):6-11. DOI: 10.35339/ekm.2024.93.3.mel.
36. Лях КВ, Шкорботун ЯВ. Віддалені клінічні результати модифікованої шейверної аденотомії з корекцією трубних валиків. Експериментальна і клінічна медицина. 2023;92(4):33-45. DOI: 10.35339/ekm.2023.92.4.lsh.
37. Гніздох РВ, Шманько ВВ. Особливості клінічного перебігу артеріальної гіпертензії у хворих з генним поліморфізмом під впливом фіксованих комбінацій антигіпертензивних засобів. Медицина сьогодні і завтра. 2021;90(4):56-65. DOI: 10.35339/msz.2021.90.4.hsh.
38. Коваленко ВО. Вплив ранньої фізичної реабілітації у відділенні інтенсивної терапії на функціональний статус та тривалість госпіталізації пацієнтів з COVID-19. Експериментальна і клінічна медицина. 2024;93(3):47-55. DOI: 10.35339/ekm.2024.93.3.kov.
39. Козлова ЮВ, Демченко ОМ, Козлов СВ, Родинський ОГ, Трясак НС. Оцінка компонентів поведінки в піднесеному хрестоподібному лабіринті після дії зовнішніх та внутрішніх чинників. Експериментальна і клінічна медицина. 2022;91(1):5-12. DOI: 10.35339/ekm.2022.91.1.kmk.
40. Журба ОО. Чи є зв'язок між ожирінням та ранньою післяопераційною виживаністю після аортокоронарного шунтування на працюючому серці? Експериментальна і клінічна медицина. 2024;93(4):40-6. DOI: 10.35339/ekm.2024.93.4.zoo.
41. International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE). Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals. ICMJE.org, 2023. [Internet]. Available at: <http://www.icmje.org/recommendations> [accessed 01 Apr 2025].
42. Moher D, Hopewell S, Schulz KF, Montori V, Gøtzsche PC, Devereaux PJ, Elbourne D, Egger M, Altman DG. CONSORT 2010 explanation and elaboration: updated guidelines for reporting parallel group randomised trials. BMJ. 2010;340:c869. DOI: 10.1136/bmj.c869. PMID: 20332511.
43. Schulz KF, Altman DG, Moher D; CONSORT Group. CONSORT 2010 statement: updated guidelines for reporting parallel group randomised trials. BMJ. 2010;340:c332. DOI: 10.1136/bmj.c332. PMID: 20332509.
44. International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE). Defining the Role of Authors and Contributors. ICMJE.org, 2023. [Internet]. Available at: <http://www.icmje.org/recommendations/browse/roles-and-responsibilities/defining-the-role-of-authors-and-contributors.html> [accessed 01 Apr 2025].

45. Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-NC-SA 4.0). Available at: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0>
46. Шевченко ОС. Використання антиплагіатних програм у роботі редакції наукових журналів Харківського національного медичного університету: важливі акценти для авторів. Презентація. Вебінар «Антиплагіат-стратегія ХНМУ: поради авторам та експертам» (Україна, Харків, 17 січ 2023). DOI: 10.5281/zenodo.7537947.
47. JAMA Network. For Authors: Peer Review Process and Policies. [Internet]. Available at: <https://jamanetwork.com/journals/jama/pages/for-authors#peer-review-process> [accessed 01 Apr 2025].
48. Шевченко ОС. Етичні та професійні вимоги до роботи рецензента наукових періодичних видань Харківського національного медичного університету. Медицина сьогодні і завтра. 2023;92(1):69-78. DOI: 10.35339/msz.2023.92.1.sha.
49. Козлова ЮВ, Демченко ОМ, Козлов СВ, Родинський ОГ, Трясак НС. Оцінка компонентів поведінки в піднесеному хрестоподібному лабіринті після дії зовнішніх та внутрішніх чинників. Експериментальна і клінічна медицина. 2022;91(1):5-12. DOI: 10.35339/ekm.2022.91.1.kmk.
50. Микитенко АО, Акімов ОЄ, Єрошенко ГА, Непорада КС. Зміни морфометричних показників судин печінки щурів за умов тривалої дії етанолу. Експериментальна і клінічна медицина. 2024;93(2):19-26. DOI: 10.35339/ekm.2024.93.2.may.
51. Lekhan VM. Retrospective analysis of the construction of the national system of hospice and palliative care in Great Britain. Inter Collegas. 2024;11(1):52-6. DOI: 10.35339/ic.11.1.lvm.
52. Artemov OV, Lytvynenko MV, Neskoromna NV, Chebotarova SO, Prus RV, Oluwafemi AT, Nassar M, Narbutova TYe, Larson LM. Pathomorphosis of eyelid tumor pathology in demodectic infection. Inter Collegas. 2024;11(1):5-10. DOI: 10.35339/ic.11.1.aln.
53. Нестеренко ВГ. Керованість болю у паліативній медицині як фактор медико-соціального впливу на якість життя пацієнтів в кінці їх життя. Експериментальна і клінічна медицина. 2024;93(1):69-86. DOI: 10.35339/ekm.2024.93.1.nes.
54. Янішен ІВ, Кузнецов РВ, Федотова ОЛ, Погоріла АВ, Богатиренко МВ. Порівняльна оцінка основних характеристик стоматологічних цементів для постійної фіксації незнімних конструкцій зубних протезів. Експериментальна і клінічна медицина. 2023;92(1):29-34. DOI: 10.35339/ekm.2023.92.1.ykf.
55. Shevchenko AS, Shevchenko VV, Pomogaybo KG, Danylchenko SI, Brown GW, Shumskyi OL, Bilyi YeYe, Zhoga RA, Yushko VI. The system of risk factors for diseases in valeological disciplines. Inter Collegas. 2025;12(1):48-65. DOI: 10.35339/ic.2025.12.1.ssp.
56. Shkorbotun VO, Nachesa YS. Bone resorption marker RANKL in the diagnosis and treatment of patients with maxillary sinus cysts. Inter Collegas. 2024;11(3):29-34. DOI: 10.35339/ic.11.3.shn.
57. Нестеренко ВГ. Медико-соціальні аспекти евтаназії паліативних хворих в Україні, Швейцарії, Канаді, США та Ізраїлі. Медицина сьогодні і завтра. 2024;93(3):65-83. DOI: 10.35339/msz.2024.93.3.nes.
58. Godovanets OI, Kotelban AV. Characteristics of carious lesions of permanent teeth in 12-year-old children. Inter Collegas. 2024;11(1):33-7. DOI: 10.35339/ic.11.1.gok.
59. Klymenko V, Karpushenko Y, Kozhyna O. Time course of symptomatic manifestations in children with bronchial asthma residing in Kharkiv region according to the ISAAC study. Inter Collegas. 2018;5(2):69-72. DOI: 10.35339/ic.5.2.69-72.
60. Vasylieva O.V. Present-day features of maladjustment states in English medium students. Inter Collegas. 2023;10(1):52-5. DOI: 10.35339/ic.10.1.vas.

61. Plakida OL, Goroshkov OV, Vastyakov RS, Matyushenko PhM, Ostapchuk KV. International programs to provide school-age children with nutrition. *Inter Collegas*. 2023;10(2):19-22. DOI: 10.35339/ic.10.2.pgv.
62. Данильченко СІ, Канигіна СМ. Динаміка параметрів попереково-тазового болю у жінок з ендопротезованим кульшовим суглобом, які перенесли кесарів розтин, під впливом програми фізичної терапії. *Медицина сьогодні і завтра*. 2023;92(1):25-31. DOI: 10.35339/msz.2023.92.1.dak.
63. Nesterenko VG, Mykhnevych KG. Practical aspects of pain relief in palliative medicine. *Inter Collegas*. 2024;11(1):57-72. DOI: 10.35339/ic.11.1.nem.
64. Білецька ОМ, Марковська ОВ, Шевченко ОС, Латогуз СІ, Манучарян СВ, Ворошилова ЄІ, Луценко ЄЮ, Полонник ІА. Лекція Василя Яковича Данилевського про науку, університет та вибір факультету (1921): коментований переклад. *Експериментальна і клінічна медицина*. 2024;93(3):86-97. DOI: 10.35339/ekm.2024.93.3.bms.
65. Biletska OM, Shevchenko AS, Korneyko IV, Gubina-Vakulik GI, Latohuz SI, Polonnik IA, Voroshylova YeI, Hurbych OS. Vasyl Yakovych Danylevskyi's lecture on a doctor at work, his worldview, responsibility and professional freedom (1921): Annotated translation. *Inter Collegas*. 2025;12(2):13p. In press. DOI: 10.35339/ic.2025.12.2.bsk.
66. Alieva T, Shevchenko A. On the issue of reproductive losses prevention in Ukraine. *Inter Collegas*. 2021;8(1):59-66. DOI: 10.35339/ic.8.1.59-66.
67. Syrovaya A, Bachinskiy R, Grabovetskaya E. Creation of new drug compositions and pharmacological substantiation of their suitability for pain syndromes and inflammations in experimental rats. *Inter Collegas*. 2014;1(1):13-4. DOI: 10.35339/ic.1.1.13-24.
68. Andrienko KYu. Influence of tension and deformation indicators on the quality of removable constructions acrylic basis. *Inter Collegas*. 2023;10(2):31-6. DOI: 10.35339/ic.10.2.aky.
69. Kovalenko V. Early physical rehabilitation in intensive care unit and its impact on Post - COVID syndrome manifestations. *Inter Collegas*. 2024;11(3):17-22. DOI: 10.35339/ic.11.3.kov.
70. Данильченко СІ, Канигіна СМ. Характеристика психосоматичного статусу жінок з ендопротезованим кульшовим суглобом у післяпологовому періоді та ефективність його корекції засобами фізичної терапії. *Експериментальна і клінічна медицина*. 2023;92(2):50-7. DOI: 10.35339/ekm.2023.92.2.dak.
71. Melnychuk IO, Sharayeva ML. Plasma and platelets amino acids in coronary artery disease and atrial fibrillation patients – are they linked? *Inter Collegas*. 2024;11(1):15-26. DOI: 10.35339/ic.11.1.mes.
72. Kotelban AV. Physico-chemical properties of the oral fluid and their importance in ensuring dental health. *Inter Collegas*. 2023;10(1):43-7. DOI: 10.35339/ic.10.1.kot.
73. Kuzienkova H. Sex-related differences in the levels of urine 6-sulfatoxymelatonin in very low birth weight infants. *Inter Collegas*. 2022;9(1):31-5. DOI: 10.35339/ic.9.1.31-35.
74. Shevchenko AS, Tolstaia TYu, Shtefan LV, Shevchenko VV, Kucherenko SM, Kucherenko NS. The use of psychological and psychiatric methods in determining valeological competence formation in non-medical students of Ukraine. *Inter Collegas*. 2023;10(2):52-7. DOI: 10.35339/ic.10.2.sts.
75. Smiianov VA. Medical assistance in dying for palliative patients in different countries of the world: lessons on euthanasia legalization. *Inter Collegas*. 2024;11(2):32-40. DOI: 10.35339/ic.11.2.smi.
76. Yakymovych DV, Masna ZZ. Hard tissue density of permanent teeth as a radiometric biomarker of their quality. *Inter Collegas*. 2023;10(2):37-42. DOI: 10.35339/ic.10.2.yam.

77. Panchenko MV, Bezditko PA, Honchar OM, Duras IG, Panchenko HY, Boieva YY, Ivzhenko LI, Kitchenko IV. Mechanisms of formation and classification of secondary immunodeficiency states in uveitis. *Inter Collegas*. 2023;10(2):23-30. DOI: 10.35339/ic.10.2.pbh.

78. Shevchenko AS, Shtefan LV, Shumskyi OL, Kucherenko SM, Kucherenko NS, Brown GW. Valeological competence of non-medical students as a tool for their healthy and safe future life. *Inter Collegas*. 2024;11(2):41-8. DOI: 10.35339/ic.11.2.sss.

79. Shevchenko AS, Shevchenko VV, Shumskyi OL, Brown GW, Kucherenko SM, Kucherenko NS, Gavrylov EV. Motivational and regulatory instruments of valeological education. *Inter Collegas*. 2024;11(3):45-52. DOI: 10.35339/ic.11.3.sss.

80. Biletska OM, Korneyko IV, Markovska OV, Shevchenko AS, Aleksanian KA, Cherkova NV, Dushyk LM. Vasyl Yakovych Danylevskyi's lecture on the doctor, the patient, and the successes of medicine (1921): annotated translation. *Inter Collegas*. 2024;11(3):53-9. DOI: 10.35339/ic.11.3.bkm.

81. Білецька ОМ, Марковська ОВ, Шевченко ОС, Латогуз СІ, Полоннік ІА, Сушецька АС, Астапова ЯВ, Гурбич ОС. Лекція Василя Яковича Данилевського про здоров'я та хворобу (1921): коментований переклад. *Медицина сьогодні і завтра*. 2024;93(3):92-103. DOI: 10.35339/msz.2024.93.3.bms.

82. Shevchenko AS, Shevchenko VV, Brown GW. The preventive direction of modern theories of health and health-saving in public health and education. *Inter Collegas*. 2024;11(1):45-51. DOI: 10.35339/ic.11.1.ssb.

83. Nesterenko VG, Burzyńska J. Justification of the model of optimized system of providing palliative and hospice care to the population of Ukraine. *Inter Collegas*. 2024;11(3):35-44. DOI: 10.35339/ic.11.3.neb.

84. Shevchenko VV, Shevchenko AS, Kucherenko SM, Kucherenko NS. "Human factor" in emergency situations development at Nuclear Power Plants in the conditions of war. *Inter Collegas*. 2022;9(2):11-9. DOI: 10.35339/ic.9.2.ssk.

85. Шевченко ОС, Данильченко СІ, ХНМУ. Вимоги до оформлення рукописів наукових статей журналів Харківського національного медичного університету (діють від 01.07.2025). В: Наконечна ОА, Шевченко ОС, Данильченко СІ, Корнейко ІВ. Порядок роботи зі статтями наукових журналів Харківського національного медичного університету. *Медицина сьогодні і завтра*. 2025;94(2):14с. <https://doi.org/10.35339/msz.2025.94.2.nsd-appendix1>

86. Panko NO, Shevchenko NS, Rakovska LO, Holovko TO. Connective tissue metabolism in patients with juvenile idiopathic arthritis: 10-year follow-up study. *Inter Collegas*. 2019;6(1):5-11. DOI: 10.35339/ic.6.1.5-11.

87. Heera HS, Najjar SSH, Shevchenko AS, Lytvynenko O Yu. Valeological relationship of physical workability with health indicators. *Inter Collegas*. 2023;10(1):33-6. DOI: 10.35339/ic.10.1.hns.

88. Bondarenko TS, Shumskyi OL, Shtefan LV. Mutual influence of digital, linguistic and valeological competencies in health-saving environment of higher education. *Inter Collegas*. 2022;9(2):51-6. DOI: 10.35339/ic.9.2.bss.

89. Wilkinson MD, Dumontier M, Aalbersberg IJ, Appleton G, Axton M, Baak A, al. The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship. *Sci Data*. 2016;3:160018. DOI: 10.1038/sdata.2016.18. Erratum in: *Sci Data*. 2019;6(1):6. DOI: 10.1038/s41597-019-0009-6. PMID: 26978244.

90. Page MJ, McKenzie JE, Bossuyt PM, Boutron I, Hoffmann TC, Mulrow CD, et al. The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ*. 2021;372:n71. DOI: 10.1136/bmj.n71. PMID: 33782057.

91. Tiuliukin IO, Ivanchov PV. Theoretical analysis of the intestinal microbiota influence on colorectal cancer development. *Inter Collegas*. 2024;11(3):12-6. DOI: 10.35339/ic.11.3.tiv.
92. Горошко ВІ, Мизгіна ТІ, Данильченко СІ. Фізична активність як провідний чинник у підвищенні стійкості до старіння. *Експериментальна і клінічна медицина*. 2024;93(3): 63-70. DOI: 10.35339/ekm.2024.93.3.hmd.
93. RoB 2: A revised Cochrane risk-of-bias tool for randomized trials. *Cochrane Methods Bias* [Internet]. Available at: <https://methods.cochrane.org/bias/resources/rob-2-revised-cochrane-risk-bias-tool-randomized-trials> [accessed 01 Apr 2025].
94. Wells GA, Shea B, O'Connell D, Peterson J, Welch V, Losos M, Tugwell P. The Newcastle-Ottawa Scale (NOS) for assessing the quality of nonrandomised studies in meta-analyses. Ottawa Hospital Research Institute, 2000. [Internet]. Available at: https://www.ohri.ca/programs/clinical_epidemiology/oxford.asp [accessed 01 Apr 2025].
95. Shevchenko AS, Aliieva TD. Sex education as part of the valeological discipline "Health Pedagogy". *Medicine Today and Tomorrow*. 2024;93(1):97-112. DOI: 10.35339/msz.2024.93.1.sha.
96. Shevchenko AS, Shtefan LV, Lytvynenko MV, Yushko TG, Brown GW, Tishchenko OM. Ethics of valeological research in higher education institutions. *Inter Collegas*. 2024;11(4):49-56. DOI: 10.35339/ic.11.4.ssl.
97. Конституція України. Закон України № 254к/96-ВР від 28 чер 1996, чинний на 01 кві 2025. Верховна Рада України. Законодавство України. Доступно на: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
98. Закон України № 2801-ХІІ від 19.11.1992 «Основи законодавства України про охорону здоров'я», чинний на 01 кві 2025. Верховна Рада України. Законодавство України. Доступно на: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
99. Shevchenko A. On the Observance of Confidentiality in the Process of Teaching Valeological Disciplines to Students of Electrical and Power Engineering Specialties. *Proceedings of the 2022 IEEE 4th International Conference on Modern Electrical and Energy System (MEES)*, Kremenchuk, Ukraine, 20-23 Oct 2022. USA, Washington, D.C.: Institute of Electrical and Electronics Engineers Xplore; 2023. P. 49-53. DOI: 10.1109/MEES58014.2022.10005730.
100. Нестеренко ВГ, Литвиненко ОЮ. Готовність до діалогу щодо евтаназії паліативних хворих в Україні. *Експериментальна і клінічна медицина*. 2024;93(2):79-88. DOI: 10.35339/ekm.2024.93.2.nel.
101. Закон України № 123/96-ВР від 04 кві 1996 «Про лікарські засоби», чинний на 01 кві 2025. Відомості Верховної Ради України. 2014;(22):ст.155. Верховна Рада України. Законодавство України. Доступно на: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-вр>
102. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 690 від 23 вер 2009 «Про затвердження Порядку проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань». Відомості Верховної Ради України. 2009;(87):ст.95. Верховна Рада України. Законодавство України. Доступно на: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0875-09>
103. Russell WMS, Burch RL. *The Principles of Humane Experimental Technique*. London: Universities Federation for Animal Welfare; 1959. 238 p. Available at: <https://caat.jhsph.edu/principles/the-principles-of-humane-experimental-technique>
104. Robak IYu. Value of Kharkiv National Medical University in formation and development of Ukrainian higher medical education: historical and legal aspect. *Inter Collegas*. 2015;2(4):406-20. DOI: 10.35339/ic.2.4.406-420.
105. Meretskyi VM, Meretska IV. Principles of effective use of non -steroidal anti-inflammatory drugs. *Inter Collegas*. 2023;10(1):20-6. DOI: 10.35339/ic.10.1.mer.

106. World Health Organization. International Nonproprietary Names (INN) for pharmaceutical substances [Internet]. Geneva: WHO; 2023. Available at: <https://www.who.int/teams/health-product-and-policy-standards/inn>

107. Higgins JPT, Thomas J, Chandler J, Cumpston M, Li T, Page MJ, et al. (eds). Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions. 6.3 ed. Cochrane; 2022. Available at: <https://training.cochrane.org/handbook>

108. Національна академія наук України, Інститутом мовознавства ім. О.О. Потебні. Український правопис. Схвалений Постановою Кабінету Міністрів України № 437 від 22 тра 2019, спільним рішенням Президії Національної академії наук України (протокол № 22/10 від 24 жов 2018) і Колегії Міністерства освіти і науки України (протокол № 10/4-13 від 24 жов 2018). Затверджений Українською національною комісією з питань правопису (протокол № 5 від 22 жов 2018). Київ: «Наукова думка»; 2019. 393 с. Доступний на <https://www.inmo.org.ua/pravopys-2019.html>

109. Білецька ОМ, Шевченко ОС, Губіна-Вакулік ГІ, Латогуз СІ, Полоннік ІА, Ворошилова ЄІ, Гурбич ОС, Білий ЄЄ. Лекція Василя Яковича Данилевського про лікаря, суспільство, культуру та медицину (1921): коментований переклад. Медицина сьогодні і завтра. 2025;94(1):20с. In press. DOI: 10.35339/msz.2025.94.1.bsg.

110. Andrusovych IV. Correlations between clinical, laboratory and instrumental characteristics of patients with COVID-19 infection. Inter Collegas. 2024;11(1):38-44. DOI: 10.35339/ic.11.1.aiv.

111. Korneyko I, Petrova O, Krainenko O, Ovsianikova H. English-medium instruction in European medical schools: availability and distribution. Inter Collegas. 2025;12(1):75-85. DOI: 10.35339/ic.2025.12.1.kpk.

112. Shevchenko A, Shtefan L. Formation of valeological competence in non-medical students. Engineering and Educational Technologies. 2021;9(4):8-23. DOI: 10.30929/2307-9770.2021.09.04.01.

113. Shevchenko A, Kucherenko S, Komyshan A, Shevchenko V, Kucherenko N. Formation of valeological competence in conditions of classroom and distance learning. Scientific notes of the pedagogical department. 2022;50(1):137-47. DOI: 10.26565/2074-8167-2022-50-14.

114. DOI preservation policy. Crossref, 2023 [Internet]. Available at: <https://www.crossref.org/policies/doi-preservation-policy>

Nakonechna O.A., Shevchenko A.S., Danylchenko S.I., Korneyko I.V.

PROCEDURE FOR HANDLING MANUSCRIPTS IN THE SCIENTIFIC JOURNALS OF THE KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

This methodological article describes the internal procedures for handling authors' manuscripts during 2021–2024 in the editorial offices of the scientific journals of Kharkiv National Medical University (KhNMU), which prepare articles for publication in the journals *Medicine Today and Tomorrow* (ISSN 2414-4495, 2710-1444), *Experimental and Clinical Medicine* (ISSN 2414-4517, 2710-1487), and *Inter Collegas* (ISSN 2409-9988). The manuscript processing procedure is essential for authors, editors, reviewers, members of editorial boards and editorial councils, and heads of specialized dissertation defense councils at Ukrainian higher education institutions and research institutions. The article describes both the current algorithms for working with manuscripts and published articles and the planned changes that the editorial boards of these journals intend to implement in 2025. The article aims to enhance the understanding of manuscript requirements, particularly the authors' responsibility to present scientific research in accordance with the principles of research integrity, evidence-based medicine,

and the ethics of authorship, peer review, and editing. The editorial offices apply procedures such as mandatory plagiarism checks, double-blind peer review by at least two experts, selection of peer reviewers with appropriate expertise and qualifications, editing of manuscripts by medically trained editors, and publication under Creative Commons licenses. The editorial offices maintain zero tolerance for severe and repeated breaches of author and reviewer ethics, falsification of research findings, and plagiarism. The manuscript processing and publication algorithms used in KhNMU journals support free scientific expression and dissemination of scientific knowledge through an immediate open-access policy.

Keywords: *evidence-based medicine, double-blind peer review, Committee on Publication Ethics, open-access scientific journals.*

*Надійшла до редакції 15.02.2025
Прийнята для публікації 25.03.2025
Опублікована 01.04.2025*

Відомості про авторів

Наконечна Оксана Анатоліївна – доктор медичних наук, професор, в.о. проректора з наукової роботи Харківського національного медичного університету (ХНМУ), Україна; заступник головного редактора наукових журналів ХНМУ.

Поштова адреса: Україна, 61022, м. Харків, пр. Науки, 4, ХНМУ.

E-mail: oa.nakonechna@knmu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-2614-1587.

Шевченко Олександр Сергійович – магістр медицини, економіки та педагогіки, координатор редакції наукових журналів ХНМУ, Україна.

Поштова адреса: Україна, 61022, м. Харків, пр. Науки, 4, ХНМУ.

E-mail: as.shevchenko@knmu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-4291-3882.

Данильченко Світлана Іванівна – кандидат медичних наук, доцент, редактор наукових журналів ХНМУ, Україна.

Поштова адреса: Україна, 61022, м. Харків, пр. Науки, 4, ХНМУ.

E-mail: si.danylchenko@knmu.edu.ua

ORCID: 0000-0001-5312-0231.

Корнейко Ірина Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов ХНМУ, мовний редактор журналу Inter Collegas.

Поштова адреса: Україна, 61022, м. Харків, пр. Науки, 4, ХНМУ.

E-mail: iv.korneiko@knmu.edu.ua

ORCID: 0000-0003-3581-4138.